NAMAZDA HUŞÛ

“Huşu” Ne Demektir?:

- Allah’tan havf ve haşyet duymaktan ötürü oluşan sükun ve itminan, vakar ve tevazu ile namazı eda etmektir. (İbn Kesir)
- Kalben acz ve inkisar ile Alemlerin Rabbinin önünde durmanın adıdır. (İbn Kayyım)
- Huşunun asıl yeri kalb olmakla birlikte onun eserleri vücudun azalarında gözükür. Çünkü bedenin bütün azaları kalbe bağlıdır. Namazda huşu ancak kalbini namaz için boşaltmış, başka işleri terk ederek Allah’a yönelmiş olan kişiye nasip olur.

Huşunun Önemi:

- أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلاَ يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

- ***İnananların gönüllerinin Allah'ı anması ve O'ndan inen gerçeğe içten bağlanması zamanı daha gelmedi mi? Onlar, daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar; onların üzerinden uzun zaman geçti de kalbleri katılaştı; çoğu, yoldan çıkmış kimselerdir.***[1]

[1] Hadid, 57/16.

Namazda Huşunun Önemi:

- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ

- ***Gerçekten müminler kurtuluşa ermiştir; Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler.[2]***

******

- وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

- ***Allah'a saygı ve bağlılık içinde namaz kılın.[3]***

---

[2] Müminun, 1-2.
[3] Bakara, 238.

- وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ

- ***Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin. Şüphesiz o (sabır ve namaz), Allah'a saygıdan kalbi ürperenler dışında herkese zor ve ağır gelen bir görevdir.***[4]

[4] Bakara, 45.

- Rasulullah buyurdu ki:

- خَمْسُ صَلَوَاتٍ افْتَرَضَهُنَّ اللَّهُ تَعَالَى مَنْ أَحْسَنَ وُضُوءَهُنَّ وَصَلَّاهُنَّ لِوَقْتِهِنَّ وَأَتَمَّ رُكُوعَهُنَّ وَخُشُوعَهُنَّ كَانَ لَهُ عَلَى اللَّهِ عَهْدٌ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَفْعَلْ فَلَيْسَ لَهُ عَلَى اللَّهِ عَهْدٌ إِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ وَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ

- *Yüce Allah beş vakit namazı farz kılmıştır. Kim güzelce abdest alır ve onları vaktinde eda eder; rükusuna ve huşusuna özen gösterirse* Allah *onu mağfiret edeceğine söz vermiştir. Kim de bunlara riayet etmezse Allah ona hiçbir vaatte bulunmamıştır. Dilerse mağfiret eder dilerse azap eder.*[5]

---

[5] Ebu Davud.

- Rasulullah buyurdu ki:
- مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ يُقْبِلُ عَلَيْهِمَا بِقَلْبِهِ وَوَجْهِهِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ
- *Kim güzelce abdest alır sonra kalbi ve yüzüyle yönelerek iki rekat namaz kılarsa cennet ona vacip olur.*[6]

******

- Rasulullah buyurdular ki:
- أَوَّلُ مَا يُرْفَعُ مِنَ النَّاسِ الْخُشُوعُ حَتَّى لَا تَرَى فِيهَا خَاشِعًا
- *Bu ümmetten ilk kaldırılacak şey huşudur. Öyle bir zaman gelecek ki tek bir huşu sahibi göremeyeceksin.*[7]

---

[6] Nesai.
[7] Taberani, M. Kebir.

- Rasulullah buyurdu ki:

- **اَلصَّلَاةُ مَثْنَى مَثْنَى، تَشَهَّدُ فِي كُلِّ رَكْعَتَيْنِ، وَتَخَشَّعُ، وَتَضَرَّعُ، وَتَمَسْكَنُ**

- *"Namaz ikişer rek'attır her iki rek'atta bir oturum vardır. Allah'a sevgi ve saygıdan dolayı gönül huzuru, tevazu, yalvarma, aciz ve zayıf görünme vardır.*

- **وَتُقْنِعُ يَدَيْكَ، يَقُولُ: تَرْفَعُهُمَا إِلَى رَبِّكَ، مُسْتَقْبِلًا بِبُطُونِهِمَا وَجْهَكَ، وَتَقُولُ: يَا رَبِّ يَا رَبِّ، وَمَنْ لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَهُوَ كَذَا وَكَذَا**

- *Ellerin içini yüzüne doğru çevirip kaldırarak Ya Rabbi! Ya rabbi! Diye dua edersin kim böyle yapmazsa onun namazı şöyle böyledir."*

- Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

- «إِنَّ الرَّجُلَ لَيَنْصَرِفُ وَمَا كُتِبَ لَهُ إِلَّا عُشْرُ صَلَاتِهِ تُسْعُهَا ثُمْنُهَا سُبْعُهَا سُدْسُهَا خُمْسُهَا رُبْعُهَا ثُلُثُهَا نِصْفُهَا»

- *"Bir kişi namazını kılınca, kendisine namazdaki dikkatine göre; namazın onda biri, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri altıda biri, beşte biri, dörtte biri, üçte biri ve yarısı kadar sevap yazılır."*[8]

[8] Ebu Davud.

- Rasulullah Efendimiz namaz esnasında sakalıyla oynayan birini görünce şöyle demiştir:
- *"Bu kişinin kalbi huşu içinde olsaydı, organları da huşu içinde olurdu."*[9]

[9] Subulu's-Selam.

Hz. Ali’nin Namazı:

- Hz. Ali namaz vakti geldiğinde yüzünün rengi sararır ve titremeye başlardı. Kendisine: “Ey Müminlerin emiri! Ne oluyor sana?” diye sorulunca şöyle derdi:
- “Allah’ın göklere, yere ve dağlara arz edip de onların kabul etmedikleri ve insanın üstlendiği emanetin ifa vakti geldi. Bu emaneti hakkıyla yerine getirememekten korkuyorum.”[10]

[10] Maverdi, Edebu’d-Dünya ve’d-Din.

İmam-ı Azam'ın Namazı:

- Bir kişi İmam-ı Azam'a gelerek: "Ya imam, ben namazlarımı huşu içinde kılamıyorum. Namazda iken zihnimde develerimi otlatıyor, onlarla ilgileniyorum. Oysa siz benden daha zenginsiniz. Peki siz ibadetlerinizi huşu içinde nasıl yapıyorsunuz?" diye sormuş. İmam-ı Azam şöyle cevap vermiş:
- Ben develerimi kalbime bağlamam ki, ahıra bağlarım.

Namazdaki Huşunun Göstergesi:

- Abdullah b. Abbâs der ki: Namazda huşûnun ölçüsü sağında ve solunda bulunanla ilgilenmemek, onların kim olduğunun bile farkında olmamaktır.
- Muâz b. Cebel der ki: Namazda sağında ve solunda kimin bulunduğunu anlamaya çalışan namaz kılmamış sayılır.

Şeytanın İbadet Halinde İnsanı Meşgul Etmesi:

- قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

- ***İblis dedi ki: "Öyle ise beni azdırmana karşılık, and içerim ki, ben de onları saptırmak için senin doğru yolunun üstüne oturacağım. Sonra elbette onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından sokulacağım ve sen, onların çoklarını şükredenlerden bulmayacaksın!" dedi.***[11]

[11] Araf, 16-17.

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ وَلَهُ ضُرَاطٌ حَتَّى لَا يَسْمَعَ التَّأْذِينَ فَإِذَا قَضَى النِّدَاءَ أَقْبَلَ حَتَّى إِذَا ثُوِّبَ بِالصَّلَاةِ أَدْبَرَ حَتَّى إِذَا قَضَى التَّثْوِيبَ أَقْبَلَ حَتَّى يَخْطِرَ بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ يَقُولُ اُذْكُرْ كَذَا اُذْكُرْ كَذَا لِمَا لَمْ يَكُنْ يَذْكُرُ حَتَّى يَظَلَّ الرَّجُلُ لَا يَدْرِي كَمْ صَلَّى
- *Namaz için ezan okunduğu vakit, şeytan yellenerek ezan sesini duyamayacak kadar uzağa kaçar. Ezan bitince geri gelir. Kamet getirilirken tekrar kaçar. Kamet de bitince geri döner ve insan ile nefsi arasına sokulur. Falan şeyi hatırla, falan şeyi hatırla diyerek namazdan önce insanın hiçte aklında olmayan şeyleri hatırına getirir. Hatta insan kaç rekat kıldığını bilemez olur.*[12]

---

[12] Buhari.

Namazda Huşuyu Sağlamanın Yolları:

- Bahâeddîn Nakşibend'e "Bir kul, namazda nasıl huşûya erer?" diye sordular:

  O da cevâben:"Huşu şu dört şeyle sağlanır" deyip şunları söyledi:

  1. Helâl lokma,

  2. Abdest sırasında gafletten uzak durmak,

  3. İlk tekbiri alırken kendini Allah'ın huzurunda bilmek,

  4. Namaz dışında da Hakk'ı asla unutmamak, yâni namazdaki huzur, sükûn ve masiyetten uzakta durma hâlini namazdan sonra da devam ettirebilmek."

Namazda Huşu İçin Dikkat Edilmesi Gereken Diğer Hususlar:

- Namaza Hazırlık Yapmak
- Müezzin ile birlikte ezanın kelimelerini tekrar etmek
- Ezan bitince ezan duasını okumak
- Ezan ile kamet arasında dua etmek
- Abdesti güzelce almak
- Güzel ve temiz elbise giymek
- Safları düzgün tutmak
- Namazı Bilinçli Kılmak
- Kul namazda iken ne söylediğini bilmeli, anlamaya çalışmalı, kıraat, zikir ve dualar üzerine düşünmeli ve zihninde daima "Ben Allah ile

konuşmaktayım” fikri bulunmalıdır. Peygamber Efendimiz, meşhur Cibril hadisinde «İhsan»ı Allah’ı görüyormuşçasına ibadet etmek olarak tarif etmektedir.[13]

- قَالَ مَا الْإِحْسَانُ قَالَ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

[13] Buhari.

- **Namazda İtminan ve Sükun üzere Olmak:**
- Rasulullah buyurdu ki:
- أَسْوَأُ النَّاسِ سَرِقَةً الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ
- *Hırsızlık bakımından insanların en kötüsü namazından çalan kişidir.*
- قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ يَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ
- «Bir kişi namazından nasıl çalar?» diye sordular.
- قَالَ لَا يُتِمُّ رُكُوعَهَا وَلَا سُجُودَهَا أَوْ قَالَ لَا يُقِيمُ صُلْبَهُ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ
- Peygamber Efendimiz şöyle dedi: *«Rükusunu ve secdelerini tam yapmayarak» veya «Rükuda ve secdede sırtını tam düzeltmeyerek»*[14]

---

[14] İbn Hanbel.

- **Namazda Ölümü Hatırlamak;**
- Namazda Huşuyu sağlamak için Peygamber Efendimiz şöyle bir tavsiyede bulunmuştur:
- اُذْكُرِ الْمَوْتَ فِى صَلَاتِكَ فَإِنَّ الرَّجُلَ إِذَا ذَكَرَ الْمَوْتَ فِى صَلَاتِهِ فَحَرِىٌّ أَنْ يُحْسِنَ صَلَاتَهُ وَصَلِّ صَلَاةَ رَجُلٍ لَا يَظُنُّ أَنَّهُ يُصَلِّى صَلَاةً غَيْرَهَا وَإِيَّاكَ وَكُلَّ أَمْرٍ يَعْتَذِرُ مِنْهُ
- *Namazda ölümü hatırla. Muhakkak ki kişi namazında ölümü hatırlayınca onun namazı güzelleşir. Ve gelecek namazı kılmaya hiçbir ümidi olmayan kişi gibi namaz kıl ve seni bundan alıkoyacak şeylere karşı dikkatli ol.*[15]

---

[15] Deylemi.

- **Okurken Her Ayette Durmak**, Namaz kılarken okunan her ayetten sonra durmak Hz. Peygamberin sünnetidir. Bu şekilde okumak manayı anlamak ve üzerinde düşünmek için oldukça faydalıdır.
- **Kur’an’ı Tane Tane Okumak ve Sesi Güzelleştirmek**. Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurulmaktadır.
- **وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا**
- ***Ve Kur’an’ı tane tane ağırca oku.***[16]

[16] Müzzemmil, 4.

- Rasulullah (sas) buyurdu ki:
- زَيِّنُوا الْقُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ ، فَإِنَّ الصَّوْتَ الْحَسَنَ يَزِيدُ الْقُرْآنَ حُسْنًا
- *Kur'an'ı seslerinizle süsleyin. Çünkü güzel bir ses ile Kur'an'ın güzelliği daha da artar.*[17]

---

[17]Hakim, Müstedrek.

- **Namaz Kılan Kişi Allah'ın Namazda Kedisine Cevap Verdiğini Bilmelidir.** Peygamber Efendimiz (sas) buyurdular ki:

- **قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَسَمْتُ الصَّلَاةَ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي نِصْفَيْنِ فَنِصْفُهَا لِي وَنِصْفُهَا لِعَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ**

- *Allah Teâlâ: Namaz (sûresi olan fatihayı) kendimle kulum arasında yarıya taksim ettim. Hem kulumun dilediği şey onundur» buyurdu.*

- **فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ{ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ } يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى حَمِدَنِي عَبْدِي**

- *Kul; "Elhamdülillahi rabbi'l-alemin" dediği zaman Allah Teâlâ; "Kulum bana hamd etti" der.*

- وَيَقُولُ الْعَبْدُ{ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ }يَقُولُ اللَّهُ أَثْنَى عَلَيَّ عَبْدِي
- *Kul; "er-rahmani'r-rahim" dediğinde, Allah Teâlâ; "Kulum bana sena etti" der.*
- وَيَقُولُ الْعَبْدُ { مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ } يَقُولُ اللَّهُ مَجَّدَنِي عَبْدِي وَقَالَ مَرَّةً فَوَّضَ إِلَيَّ عَبْدِي
- *Kul; "maliki yevmi'd-din" dediği zaman Allah Teala; "Kulum beni yüceltti, işlerini bana havale etti" der.*
- يَقُولُ الْعَبْدُ { إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ }.فَهَذِهِ الْآيَةُ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ

- *Kul "iyyake na'budu ve iyyake nestein" dediği zaman Allah; "Bu kulumla benim aramdadır; hem kulumun dilediği onundur" der.*
- **يَقُولُ الْعَبْدُ{اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ } فَهَؤُلَاءِ لِعَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ**
- *Kul; "ihdina's-sırata'l-müstekim sıratallezine enamte aleyhim gayri'l-mağdubi aleyhim ve la'd-dallin" dediği zaman Allah: "İşte bu kulumundur. Hem kulumun dilediği onundur buyurur."*[18]
- Rasulullah (sas) buyuruyor ki:

---

[18] Müslim.

- إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ يُصَلِّي إِنَّمَا يَقُومُ يُنَاجِي رَبَّهُ فَلْيَنْظُرْ كَيْفَ يُنَاجِيهِ،

- *Sizden biriniz namaz kıldığında hakikatte Rabbiyle konuşmaktadır. Öyleyse nasıl konuştuğuna dikkat etsin.*[19]

[19] Müstedrek.

Namaz Kılarken Sütre Edinmek:

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ إِلَى سُتْرَةٍ فَلْيَدْنُ مِنْهَا لَا يَقْطَعَ الشَّيْطَانُ عَلَيْهِ صَلَاتَهُ
- *Sizden birisi namazda sütre edinince ona yaklaşsın. Böylece şeytan onun namazını bozamaz.*[20]

---

[20] Nesai.

- Peygamber Efendimiz (sas) buyurdular ki:
- **إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ يُصَلِّي فَلَا يَدَعْ أَحَدًا يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلْيَدْرَأْهُ مَا اسْتَطَاعَ فَإِنْ أَبَى فَلْيُقَاتِلْهُ فَإِنَّمَا هُوَ شَيْطَانٌ**
- *Sizden birisi namaz kılarken hiç kimseyi önünden geçirmesin. Elinden geldiğince onu önlemeye çalışsın. Eğer o geçmek için zorlarsa onunla mücadele etsin. Çünkü o şeytandır.*[21]
- **Sütre edinmenin hikmeti:** Gözü kendi sınırları ötesine bakmaktan alıkoyması ve önünden geçebilecek kişileri engellemesidir.

[21] Müslim.

Sağ Eli Solun Üzerine Koymak:

- Alimler namazdaki bu duruşun hikmetini şöyle açıklamaktadır:
  Bu, Yüce bir zatın önünde acizlik ifadesidir
  Bu çaresiz bir isteyicinin tarzıdır
  Bu şekilde duruş boş ve fuzuli işlerden alıkoyar
  Bu şekilde duruş huşuya daha yakındır.

Secde Yerine Bakmak:

- Hz. Aişe anlatıyor: “Rasulullah namaza durduğunda başını eğer ve gözlerini yere dikerdi.”
- Rükuda iken yine secde yerine bakılmalıdır.
- Oturuşta iken ise baş öne eğilir ve kucağa bakılır.

Namazda Duruş Şekli:

- Namaz kılan kimse, kıyamda iken secde mahalline bakmak için başını hafifçe önüne doğru eğer. Dizlerini, böğrünü ve bedeninin diğer kısımlarını bükmeden hâkim huzurunda durur gibi; bütün vücûduyla toprağa nazar eder gibi ayakta durur. Bu hâl huşûa tesir eder.
- Hâtem-i Esam, namazın hakkıyla edâsı hakkında şöyle der:
- "Evvelâ namaz için gerekli hazırlığı en güzel şekilde yerine getir. Kâbe'yi iki kaşının arasına, sıratı ayaklarının altına, cenneti sağına, cehennemi soluna al! Arkanda Azrâîlin, senin tatlı canını almak için beklediğini tefekkür ile diyerek korku ve ümit hâlinde Cenâb-ı Rabbü'l-âlemîn'in huzuruna dur! Tahkîk ile tekbîr al! Ağır ağır ve mânâsını düşünerek Kur'ân oku! Tevâzû ile rukû, huşû ile secde eyle! Bedenin, namazın tabiî erkânına devam etsin, ancak rûhun dâimâ secde hâlinde kalsın ve o vuslattan bir nefes ayrılmasın!.."

- Kul “Allahû Ekber” diye tekbir alınca Allah Teâla onun kalbine nazar eder. Gerçekten orada Allah’tan değerli bir varlık yoksa: “Söylediğin gibi kalbin de azametimi tasdik ediyor” buyurur. Kul gafletle tekbir aldığında Allah onun kalbine nazar eder. Orada Allah’tan değerli şeyler olduğunu görünce: “Sen yalan söylüyorsun. Senin lisânınla söylediğin gibi, kalbinde en büyük Ben değilim” buyurur.

Gözü Yummak:

- Göz açık olarak namaz kılmak asıl olandır ve sünnet olan da budur. Ancak herhangi bir sebeple huşûya zarar geliyorsa gözü kapatmak da caizdir.

Şeytanın Vesvesesinden Kurtulmak:

- Şeytan samimi Müslümanlara daha çok musallat olur. Çünkü hırsızlar zenginlerin evine girer. Fakirlerin evinden uzak dururlar.
- Rasulullah buyurdu ki:
- إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ يُصَلِّي جَاءَ الشَّيْطَانُ فَلَبَسَ عَلَيْهِ حَتَّى لَا يَدْرِيَ كَمْ صَلَّى فَإِذَا وَجَدَ ذَلِكَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْجُدْ سَجْدَتَيْنِ وَهُوَ جَالِسٌ

- *Sizden biriniz namaza durduğu zaman şeytan ona gelir ve onu şaşırtıp yanlışlığa düşürmeye çabalar, hatta kişi kaç rekat kıldığını bile unutuverir. Sizden biriniz bu hale düşerse oturur halde iki secde yapsın.*[22]

[22] Buhari.

Selef-i Salihinin Namazdaki Hallerini Düşünmek:

- Abdullah b. Zübeyr (ra) namazda öylesine huşuya bürünürdü ki görenler onu dikilmiş bir ağaç parçası zannederlerdi.
- Hz. Ali namaz için kalktığında yüzünün rengi değişir ve ayağı sendelerdi. Ona, “Sana ne oluyor?” diye sordular. “Vallahi! O çok ağır emaneti eda vakti gelmiştir. Onu Allah göklere yere ve dağlara teklif etti de onlar kabul etmediler. Ben ise bu emaneti yüklendim.

Namazda Çokça Dua Etmek:

- Rasulullah namaz esnasında dua etmeyi tavsiye etmektedir. Kendisi de secdede, secdeler arası oturuşta ve son oturuşta dua ederdi. Bu konuda şöyle buyurdu:

- أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ

- *Kulun Rabbine en yakın olduğu hal secdedir. Öyleyse secdede çok dua edin.*[23]

[23] Müslim.

Zihni Meşgul Edici Şeylerin Önünde Namaz Kılmamalı:

- Hz. Aişe nakışlı ve süslü bir örtüyü evinin köşesine asmıştı. Rasulullah bunu görünce şöyle buyurdu:
- أَمِيطِي عَنَّا قِرَامَكِ هَذَا فَإِنَّهُ لَا تَزَالُ تَصَاوِيرُهُ تَعْرِضُ فِي صَلَاتِي
- *Bu örtünü buradan kaldır. Çünkü onun süsleri beni namazda meşgul ediyor.*[24]

******

- Rasulullah namaz kılmak için Kabe'ye girdiğinde bir koç boynuzu gördü. Namazdan çıkınca Osman el-Hacbi'ye şöyle buyurdu:

---

[24] Buhari.

- إِنِّي نَسِيتُ أَنْ آمُرَكَ أَنْ تُخَمِّرَ الْقَرْنَيْنِ فَإِنَّهُ لَيْسَ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ فِي الْبَيْتِ شَيْءٌ يَشْغَلُ الْمُصَلِّي

- *Sana söylemeyi unutmuşum. Bu boynuzları kapayıver. Allah'ın evinde namaz kılanı meşgul edici bir şey bulunması münasip değildir.*[25]

---

[25] Ebu Davud.

- Hz. Aişe anlatıyor:
- **أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى فِي خَمِيصَةٍ لَهَا أَعْلاَمٌ، فَنَظَرَ إِلَى أَعْلاَمِهَا نَظْرَةً، فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ:**
- Rasulullah üzerinde şekiller olan bir gömlek ile namaza durdu. Rasulullah'ın gözü gömlekteki şekillere takıldı. Namazı bitirince böyle dedi:
- **«اذْهَبُوا بِخَمِيصَتِي هَذِهِ إِلَى أَبِي جَهْمٍ وَأْتُونِي بِأَنْبِجَانِيَّةِ أَبِي جَهْمٍ، فَإِنَّهَا أَلْهَتْنِي آنِفًا عَنْ صَلاَتِي»**
- *Bu gömleği Ebu Cehm'e götürün ve benim sade gömleğimi getirin. Bu gömlek namazda benim dikkatimi dağıtıyordu.*[26]

---

[26] Buhari.

Yemek Hazırken Namaz Kılmamalıdır:

- Rasulullah buyurdu ki:

- لَا صَلَاةَ بِحَضْرَةِ الطَّعَامِ

- *Yemek hazır olunca namaz yoktur.*[27]

---

[27] Müslim.

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِذَا وُضِعَ عَشَاءُ أَحَدِكُمْ وَأُقِيمَتِ الصَّلَاةُ فَابْدَءُوا بِالْعَشَاءِ وَلَا يَعْجَلَنَّ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْهُ

- *Akşam yemeği hazır olur, namaz için de ikamet olunursa önce yemeği yiyin ve bitirinceye kadar da acele etmeyin.*[28]

---

[28] Müslim.

Tuvalet İhtiyacına Sıkışkın Halde Namaz Kılmamalı:

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يَذْهَبَ الْخَلَاءَ وَقَامَتِ الصَّلَاةُ فَلْيَبْدَأْ بِالْخَلَاءِ

- *Sizden birinizin tuvalete gitme isteği varken namaz için kalkılmış olsa bile o tuvalete gitsin.*[29]

[29] Ebu Davud.

Uykulu Halde Namaz Kılmamak:

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِذَا نَعَسَ أَحَدُكُمْ وَهُوَ يُصَلِّي فَلْيَرْقُدْ حَتَّى يَذْهَبَ عَنْهُ النَّوْمُ فَإِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا صَلَّى وَهُوَ نَاعِسٌ لَا يَدْرِي لَعَلَّهُ يَسْتَغْفِرُ فَيَسُبُّ نَفْسَهُ
- *Namazda uykusu bastıran olursa uykusunu alana kadar gitsin uyusun. Çünkü kişi uykulu olarak namaz kıldığında istiğfar mı ediyor, kendisine beddua mı ediyor bilemez.*[30]

---

[30] Buhari.

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِذَا نَعَسَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَلْيَنَمْ حَتَّى يَعْلَمَ مَا يَقْرَأُ
- *Sizden birinizin namazda iken uykusu galebe çalarsa gidip uyusun. Tâ ki namazda ne dediğini bilebilsin.*[31]
- **Not:** Farz namazlar için vakit çıkmadan önce namazı kılabileceğine dair kesin bilgisi olması lazımdır.

[31] Buhari.

<u>Konuşanların ve Uyuyanın Yanında Namaz Kılmamak:</u>

- Rasulullah buyurdu ki:
- لَا تُصَلُّوا خَلْفَ النَّائِمِ وَلَا الْمُتَحَدِّثِ
- *Ne uyuyanın ne de konuşanın karşısında namaz kılmayın.*[32]

[32] Ebu Davud.

- Uyuyanın karşısında namaz kılmanın caiz olduğuna dair de Hz. Aişe'den şöyle bir hadis rivayet edilmiştir:
- كَانَ النَّبِيُّ يُصَلِّي وَأَنَا رَاقِدَةٌ مُعْتَرِضَةٌ عَلَى فِرَاشِهِ فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يُوتِرَ أَيْقَظَنِي فَأَوْتَرْتُ
- Ben onun yatağında ve karşısında uzanmış olduğum halde Nebi (sas) namaz kılardı. Vitir kılacağı zaman beni de uyandırır ve ben de vitir namazını kılardım.[33]
- **Not:** Uyuyan kişinin namaz kılanın huşusunu bozacak davranışlarda bulunmasından korkulmazsa onun karşısında namaz kılmak kerahetsiz caizdir. Aksi takdirde mekruh olur.

---

[33] Buhari.

<u>Namazda Yüksek SesleKıraatte Bulunmak:</u>

- Rasulullah buyurdu ki:
- أَلَا إِنَّ كُلَّكُمْ مُنَاجٍ رَبَّهُ فَلَا يُؤْذِيَنَّ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَلَا يَرْفَعْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الْقِرَاءَةِ أَوْ قَالَ فِي الصَّلَاةِ
- *Dikkat edin! Sizden her biri namazında Allah ile konuşmaktadır. Onun için asla başkasına eziyet etmesin. Bazınız bazınıza karşı kıraatte (veya namazda) sesini yükseltmesin.*[34]

---

[34] Ebu Davud.

Namazda Sağa Sola Bakınmaktan Kaçınmak:

- Rasulullah buyurdu ki:

- لَا يَزَالُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مُقْبِلًا عَلَى الْعَبْدِ وَهُوَ فِي صَلَاتِهِ مَا لَمْ يَلْتَفِتْ فَإِذَا الْتَفَتَ اِنْصَرَفَ عَنْهُ

- *Kul namaza duruca sağa sola bakınmadığı müddetçe Allah ondan teveccühünü kesmez. Oraya buraya bakınınca Allah da ondan teveccühünü çevirir.*[35]

---

[35] Ebu Davud.

- Hz. Aişe anlatıyor:
- سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ الْإِلْتِفَاتِ فِي الصَّلَاةِ
- Rasulullah’a namaz kılarken sağa sola bakmanın hükmün sordum?
- فَقَالَ هُوَ اخْتِلَاسٌ يَخْتَلِسُهُ الشَّيْطَانُ مِنْ صَلَاةِ الْعَبْدِ
- Şöyle buyurdu: *Bu şeytanın kulun namazından çalmasıdır.*[36]

---

[36] Buhari.

Namazda Göğe Bakmaktan Kaçınmak:

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاتِهِ فَلَا يَرْفَعْ بَصَرَهُ إِلَى السَّمَاءِ أَنْ يُلْتَمَعَ بَصَرُهُ
- *Sizden biriniz namazda iken gözünü göğe çevirmesin. Yoksa gözleri alınıverecek.*[37]

[37] İbn Hanbel.

Namazda Esnemek:

- Rasulullah buyurdu ki:

- اَلتَّثَاؤُبُ فِي الصَّلَاةِ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِذَا تَثَاءَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَكْظِمْ مَا اسْتَطَاعَ

- *Namazda esnemek şeytandandır. Sizden birinize esneme gelirse onu engellemeye çalışsın.*[38]

[38] Tirmizi.

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِذَا تَثَاءَبَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَلْيَضَعْ يَدَهُ عَلَى فِيهِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَدْخُلُ مَعَ التَّثَاؤُبِ
- *Sizden biriniz namaz esnasında esnerse elini ağzının üstüne koysun. Çünkü şeytan esneme sırasında içine girer.*[39]

---

[39] İbn Hanbel.

Namazda Hayvanlara Benzemek:

- Abdurrahman ibn Şibl anlatıyor:
- أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ نَهَى عَنْ ثَلَاثٍ عَنْ نَقْرَةِ الْغُرَابِ وَافْتِرَاشِ السَّبُعِ وَأَنْ يُوَطِّنَ الرَّجُلُ الْمَقَامَ لِلصَّلَاةِ كَمَا يُوَطِّنُ الْبَعِيرُ
- Nebi namazda şu üç işten nehyetmiştir: Karga gibi gagalamaktan (Namazı Hızlı Kılmak)Köpek gibi ayakları uzatmaktan (Secdede elleri baştan ileriye koymak)Deve gibi yer edinmekten (Namazları devamlı aynı yerde kılmak)[40]

[40] Nesai.

Namazda Huşu Bakımından İnsan Sınıfları:

- 1-Zalimler, bunlar kendi kendilerine zulmedenlerdir. Onlar namazın abdestini de, vaktini de, hudut ve erkanını da zayi etmişlerdir.
- 2-Bunlar abdeste, vakitlere, hudut ve zahiri erkana riayet etmişler ancak şeytanın vesvesesine kendilerini kaptırmış hayallerde kaybolmuşlardır.
- 3- Bunlar namazın hudut ve zahiri erkanına riayetle birlikte şeytanın vesveselerini def etmek için gayret gösterenlerdir.
- 4- Bunlar namaza kalktıklarında namazın hudut ve erkanına mükemmel derecede riayet ederler. Kalplerini de namazda hazır tutarlar.
- 5- Bunlar da dördüncüler gibidir. Ayrıca bunlar kalbini yüce Allah'ın önünde kurban etmiştir. Kalp gözüyle Allah'a bakmaktadır. Onunla Rabbi arasındaki perdelerin hepsi kalkar. İşte bu adam kelimenin tam anlamıyla namazda Rabbiyle meşguldür.